

Samspil mellem kvalitet og energieffektivisering

Kød, køling og kvalitet

seminar 8. november 2018

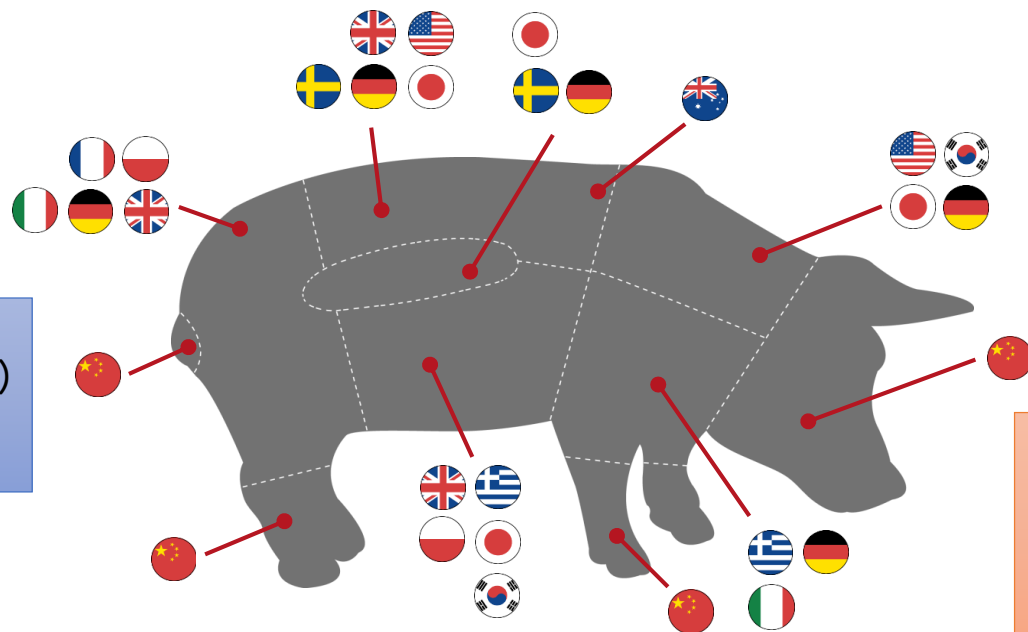
Claus Jespersen
cmjn@teknologisk.dk +45 7220 2577

Fjernmarkeder – danske hovedmarkeder er EU, Japan, Kina og USA

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Traditionelle

- Japan (Asien)
- Australien
- USA

Nye

- Japan – saltet
- Kina
- Afrika
- Indien

Formål med køling

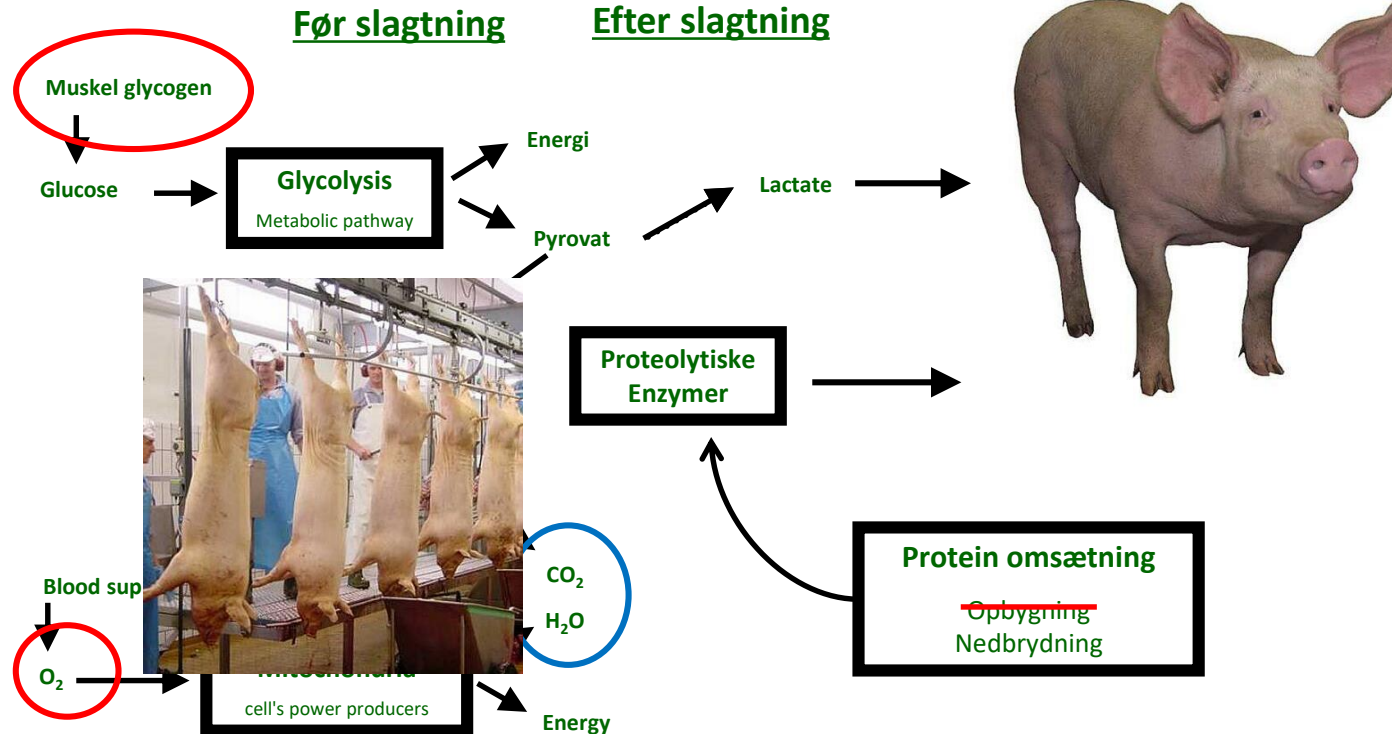
- Konservering/holdbarhed
  - Fra ca. 40°C til 5°C på 24 timer
- Minimere vægttab (kølesvind)
- Maximere hygiene
- Optimere kødkvaliteten

FRA MUSKEL TIL KØD

TEKNOLOGISK
INSTITUT

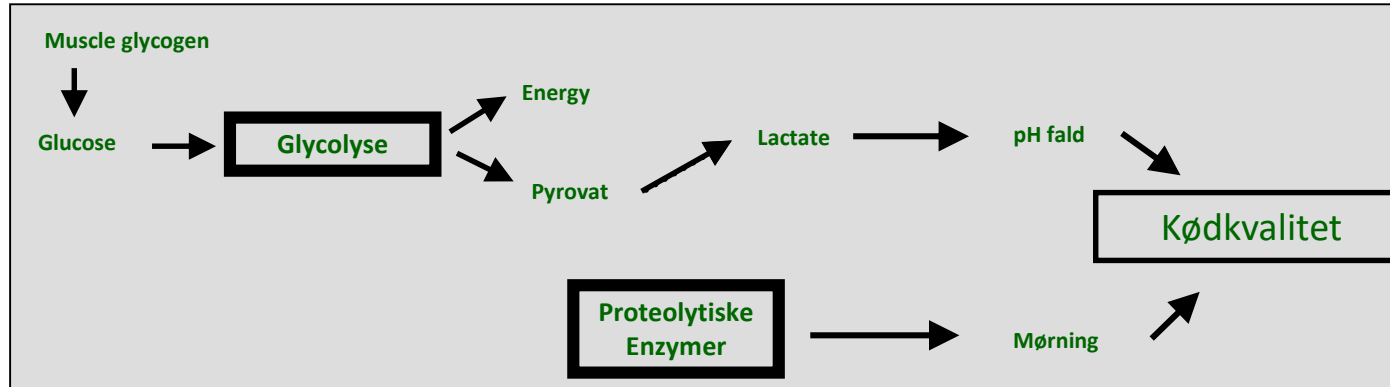

FRA MUSKEL TIL KØD

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Efter slagting

Hastigheden er temperatur afhængig:

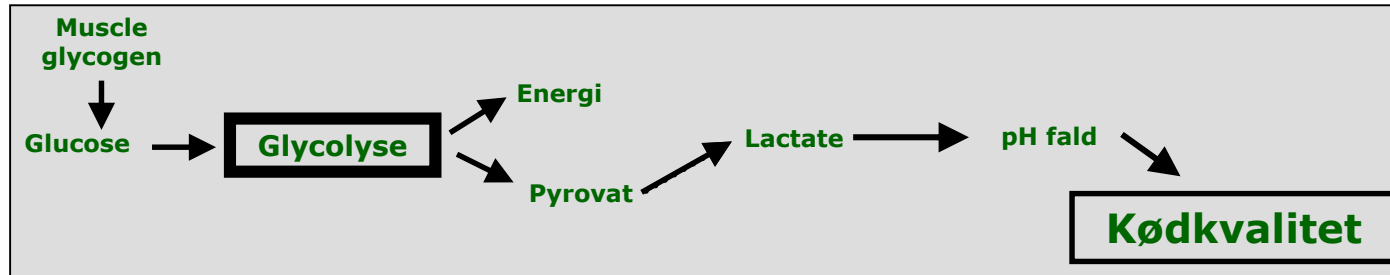

FRA MUSKEL TIL KØD

TEKNOLOGISK
INSTITUT

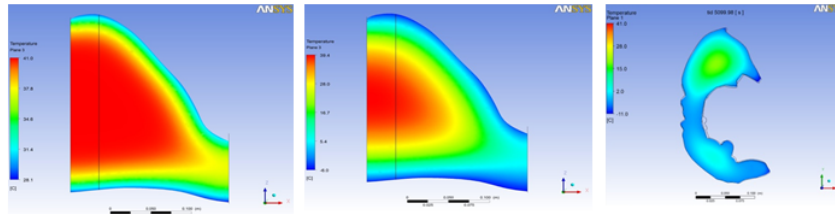
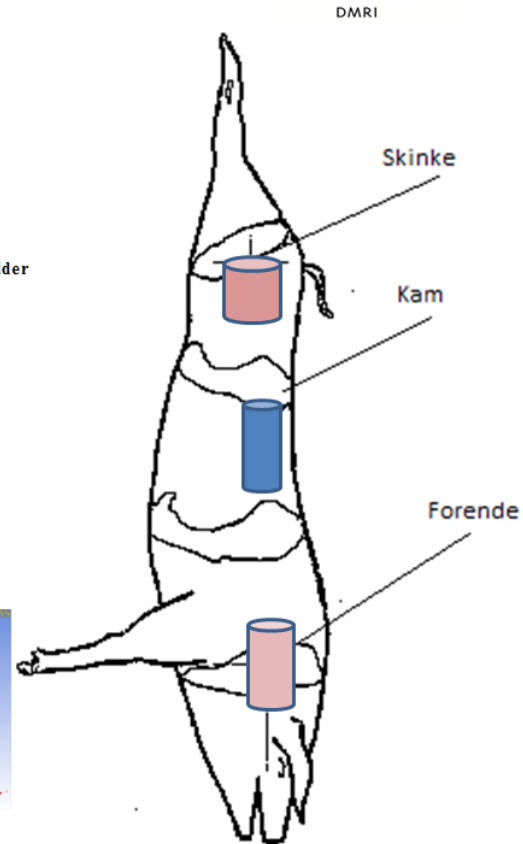
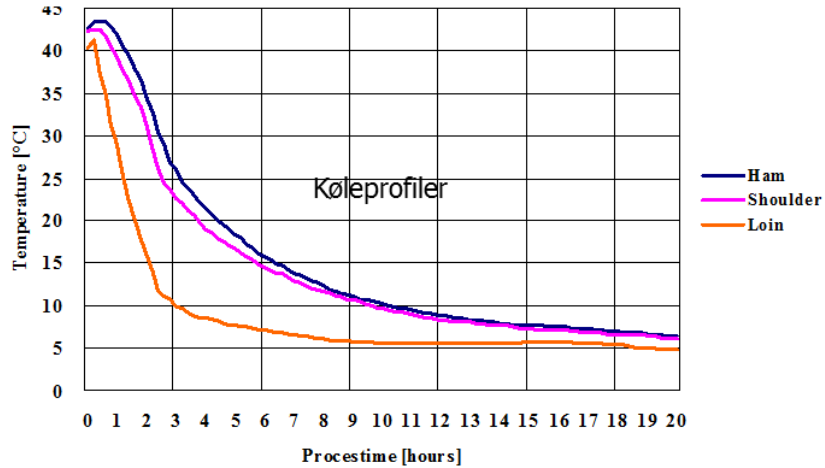
Efter slagting

Afænger også af behandling af det levende dyr:

Stressende håndtering → Hurtigt pH fald → Dryptab / PSE

Køleprofiler i slagtekroppen

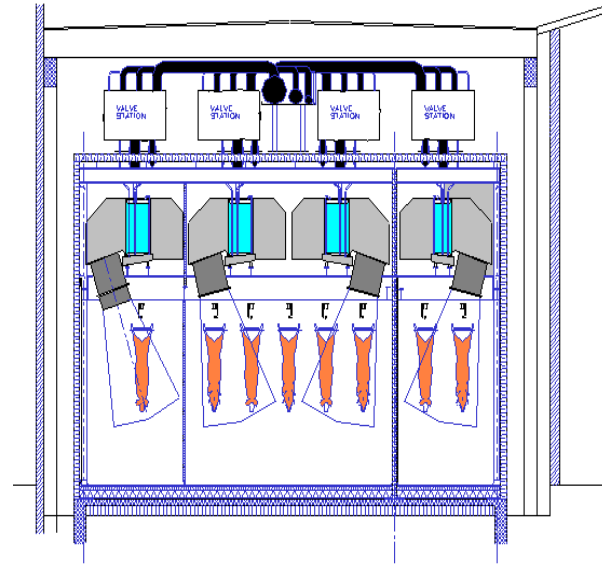

Køling: Teknologier

TEKNOLOGISK
INSTITUT

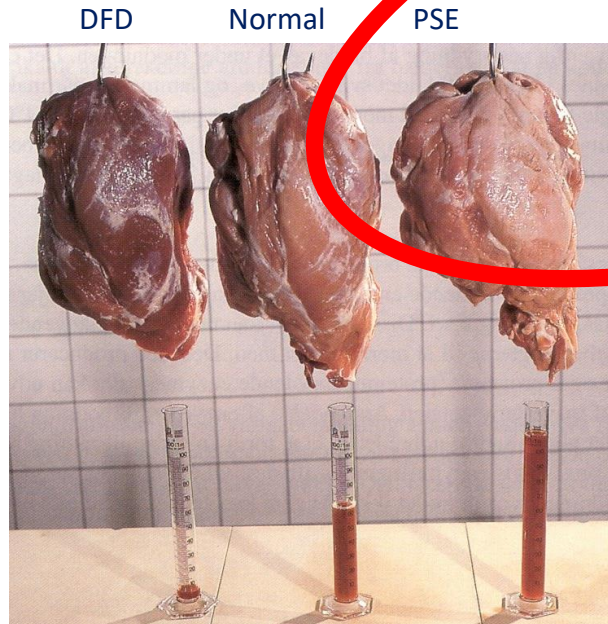
- Batch køling
  - Luft (1m/sek, -5°C)
  - Luft og vandspray
  - Mild process
  - Diskontinuert proces
- Hurtig køling, QCT
  - Køletunnel (blæst, 3m/s, -18-24°C)
  - Kontinuert
  - 60-90 minutter
  - Fjerner 90-95% af slagtekroppens varme

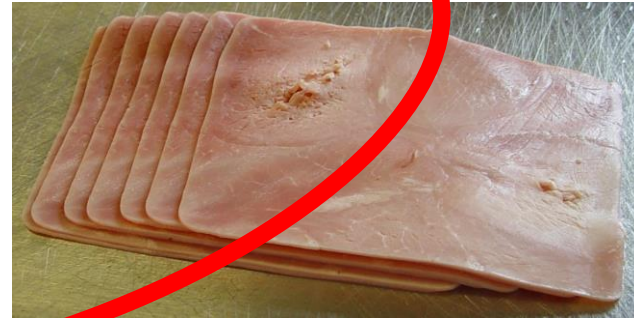
Varmen tabes ved overførsel til omgivelserne og ved fordampning fra slagtekroppen (især fra skindsiden). Afhænger af temperatur og lufthastighed.

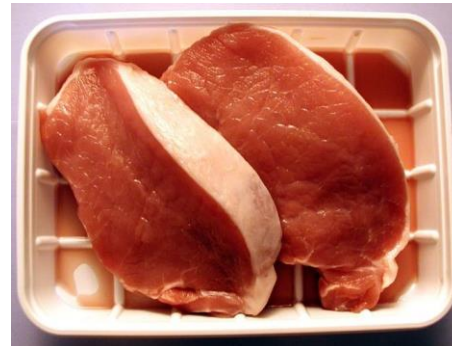
Eksempel på kvalitetsændringer

PSE pletter I kogt skinke

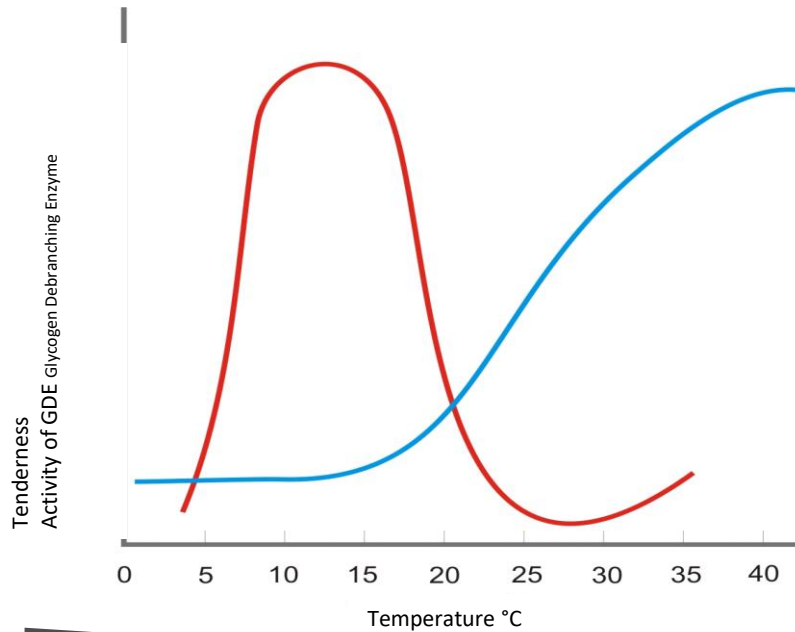
Dryptab

Mørhed - enzymaktivitet

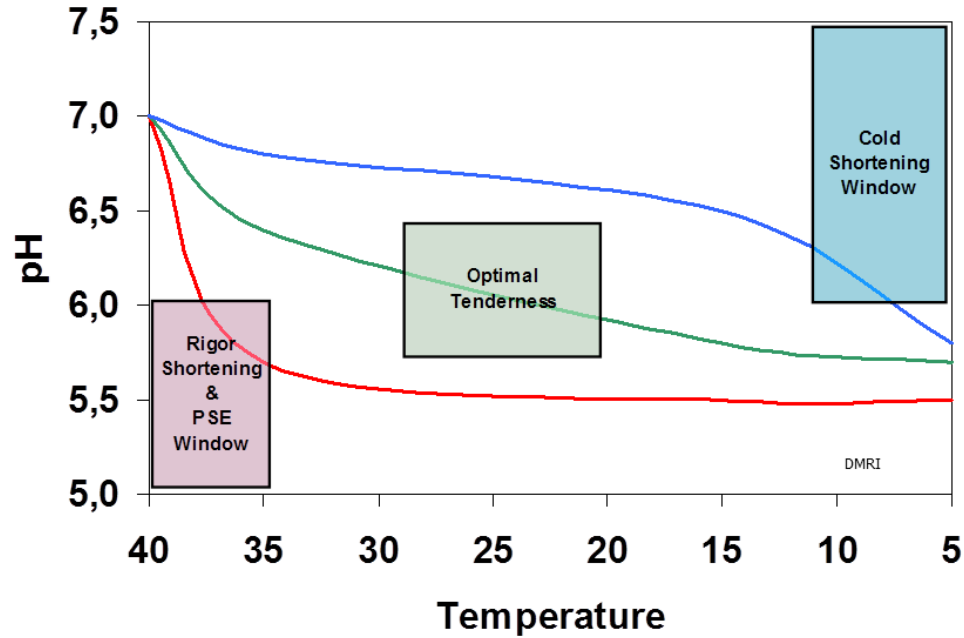
TEKNOLOGISK
INSTITUT

Blå: Aktivitet of enzymatiske processer som bevirker pH-fald er lav ved ~15°C

Red: Mørhed – Proteolytiske enzymer

Mørhed – pH/temperatur

Mørhed – gris

Effekt af køling

TEKNOLOGISK
INSTITUT

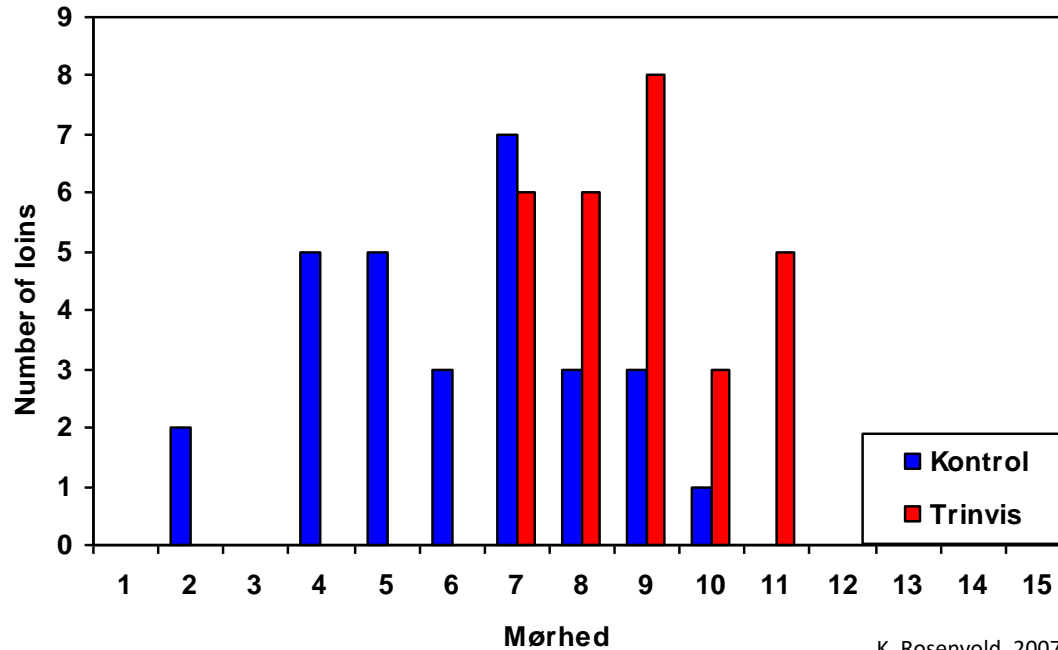
Proces	“Mild”	“Hård”
Minutter Δ temp. 25 °C	120	90
Kølesvind %	1.8	0.9
% meget mør kam	89	35
% loin sarcomer <1.70	0	12

Trinvis køling

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Fordeling af mørhedsbestemmelser

K. Rosenvold, 2007

Mest mør = 15

Køling og "sorte" ben

	Normal	-13°C	Batch
Dag 1	7	8	8,5
Dag 2	5	8	8
Dag 4	4,5	7	8
Dag 8	4	6,5	8

Skala: 0 = meget mørk, 10 = perfekt

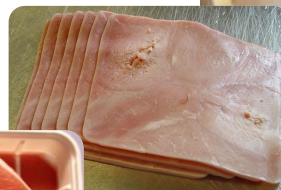
Køling af slagtekroppe kølerelaterede kvalitetsfejl

1% svarer til ~EUR 1,3

Kølesvind – fordampning fra slagtekrop:
1 – 3%

Dryp tab – vandbindingsevne:
1 – 6%

Sammenligning af kølemetoder

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Beskrivelse	Batch køling -3/+4°C	Spray køling 0°C	QCT -18°C
Nedkøling	300 min. / 86 kg slagtekrop	240 min. / 86 kg slagtekrop	81 min. / 86 kg slagtekrop
Udligning	16 -18 timer	16 -18 timer	16 -18 timer
Total køletid	20 – 22 timer	20 – 22 timer	18 – 20 timer
Kølesvind	1,8 %	1,0 %	1,0 %
Temperatur udligning	Mindre variation	Ensartet.	Ensartet.
PSE	Højt niveau.	Højt niveau.	Lavere frekvens på grund af hurtigt temperaturfald.
PSE spots	Kan reduceres ved tilstrækkelig afstand in kølerum	Kan reduceres ved tilstrækkelig afstand in kølerum	Elimineret på grund af hurtigt temperaturfald
Dryptab	Højt niveau. Ingen reduktion på grund af køleproces.	Højt niveau. Ingen reduktion på grund af køleproces.	Reduceret til et minimum på grund af hurtigt temperaturfald.
Bakterievækst	Langsom proces kan bevirke øget vækst	Fugtige overflader vil betyde øget vækst.	Reduktion på ~1 log unit.
Black bones	Ja, men udvikles langsomt.	Ja, øget risiko.	Ja, øget risiko
Energiforbrug	0,97 kWh/gris	1,60 kWh/gris	1,97 kWh/gris

Formål med køling

TEKNOLOGISK
INSTITUT

- Minimere væggtab (kølesvind)
- Maximere hygiene
- Optimere kødkvaliteten

Konflikt – hurtig køling resulterer i:

- Lavere kølesvind og bedre hygiene
- Lavere forekomst af PSE

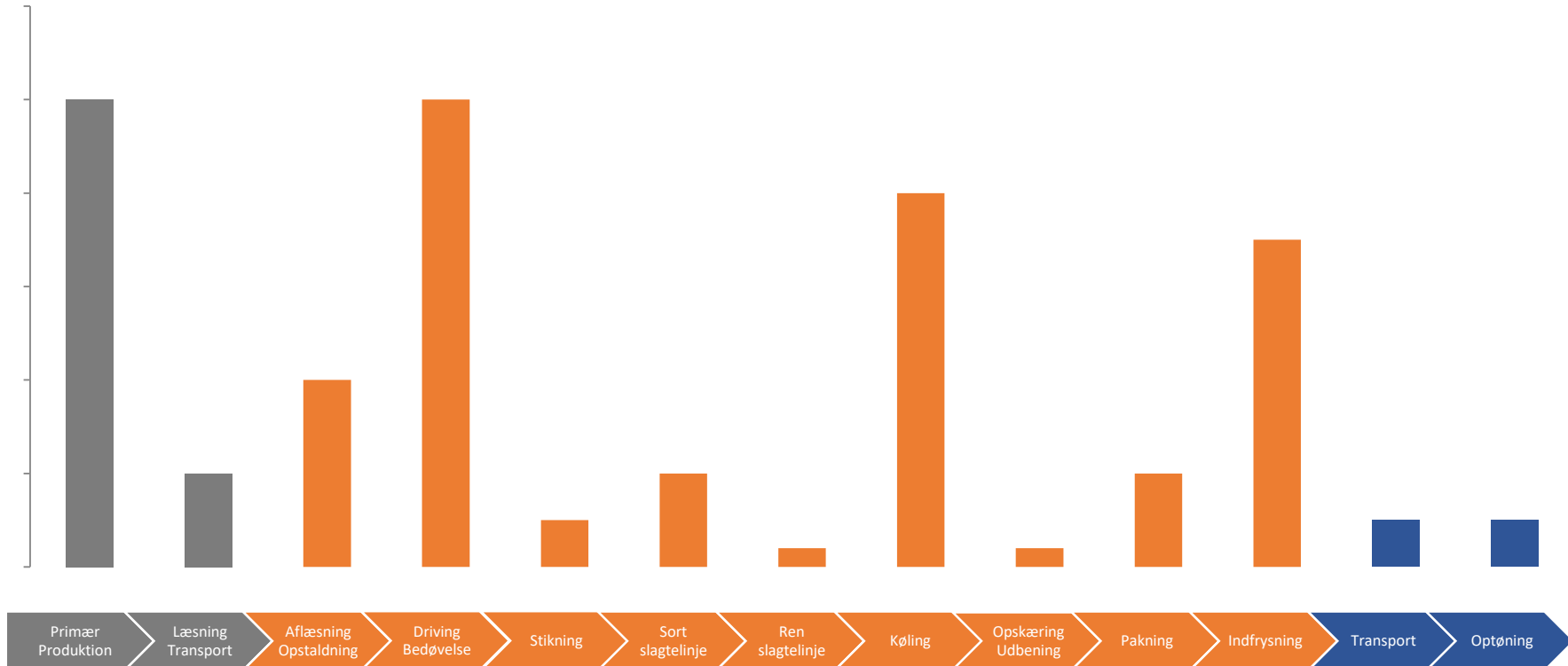
- Men også

- Større risiko for cold shortening
- Mindre mørhed
- Risiko for udvikling af "sorte ben"

Hvad har indflydelse på kvalitet?

Betydning af ikke-optimale forhold

Kvalitet efter optøning

TEKNOLOGISK
INSTITUT

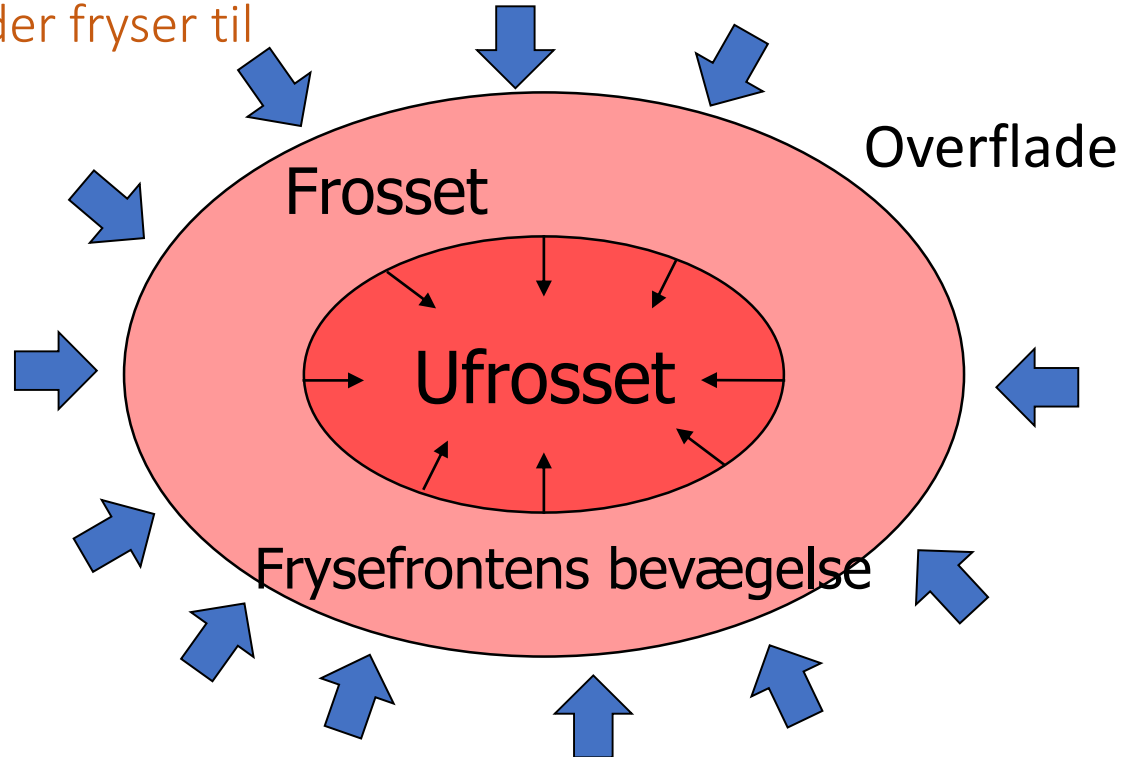
Afhænger af:

- Produktkvalitet ved indfrysning
- Indfrysningshastigheden
- Fryselagring:
  - Temperatur
  - Fluktuation under lagring
  - Pakkemateriale og kasser
- (Optøningsproces)

Fryseproces

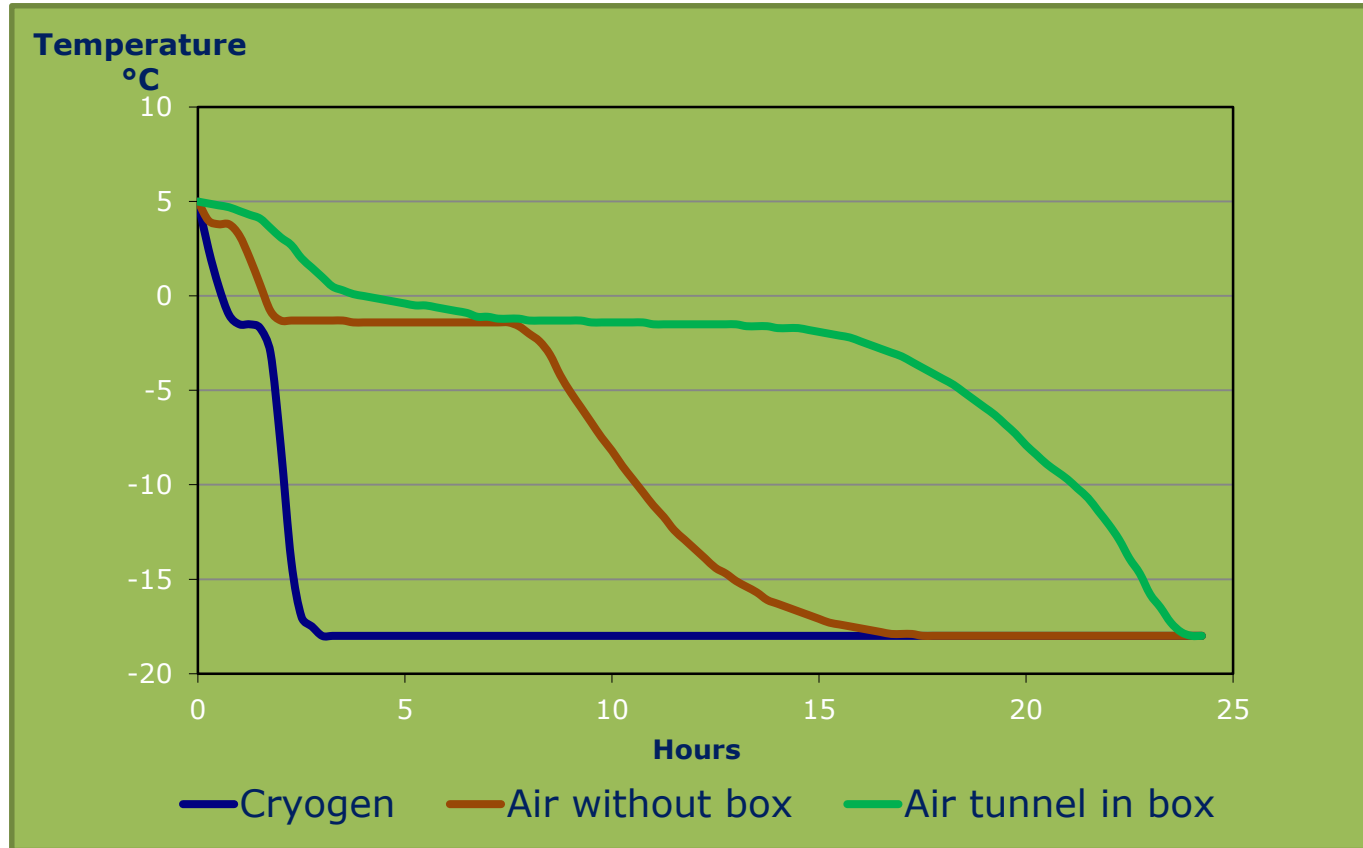
Det er vandet, der fryser til
iskrystaller

Temperaturkurver – indfrysning af kød

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Kvalitet efter optøning – 1610 kamme

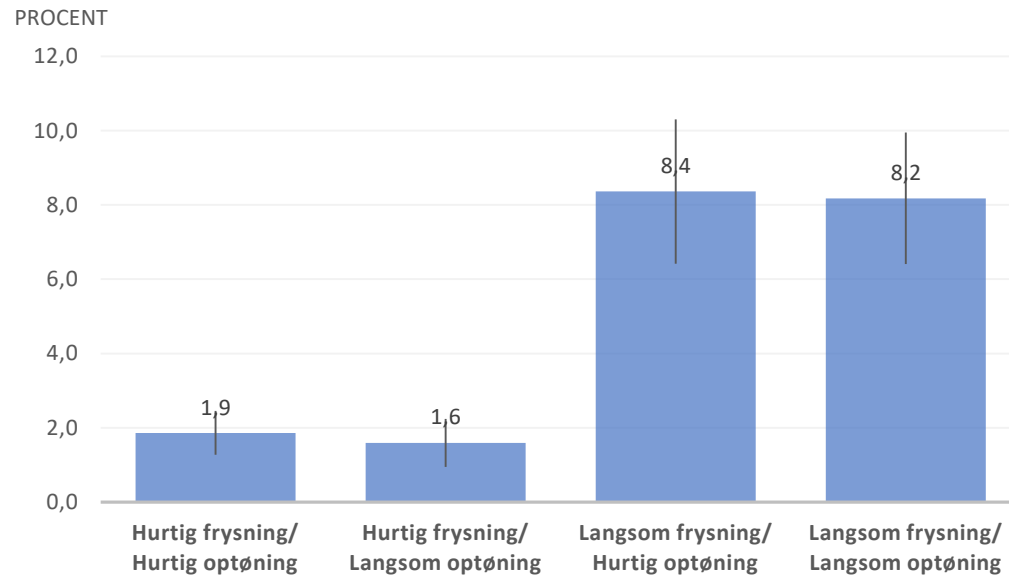
TEKNOLOGISK
INSTITUT

	Luft	Cryogen
Timer	12	2
Optøningssvind %	2,4	1,6
Stegesvind %	16,8	15,2
Mørhed	9,2	9,8

Optøningssvind reduceres ved hurtig indfrysning

Betydning af indfrysnings- og optøningshastighed

- Hurtig indfrysning reducerede optøningssvindet.
- Hurtig indfrysning reducerede også det gennemsnitlige kimtalsniveau.

